

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС-3782	26-04-2021

До
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
на ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ -
гр.София

О Т Г О В О Р И

от Невяна Пейчева Захариева, кандидат за длъжността
Административен ръководител – председател на Районен съд –
Омуртаг

на въпроси, зададени от г-жа Биляна Гяурова – Вегертседер,
директор на БИПИ

Уважаеми членове на Съдийската колегия на ВСС,

Уважаема г-жо Гяурова – Вегертседер,

По поставените въпроси давам следните отговори:

1. СК на ВСС прие т. нар. 4-ти радикален вариант за реформиране на съдебната карта. Какво мислите за него?

Модел № 4 за оптимизация на съдебната карта за съдилищата, разработен в рамките на поддейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“ от обхвата на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“, изпълняван от ВСС по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г. бе избран с Решение по т.2.2 по Протокол №1 от заседание на Съдийската колегия на ВСС, проведено на 19.01.2021г. С Решение по т.1.1 и т.1.2 по Протокол №1 от заседание на Пленума на ВСС проведено на 18.02.2021г. моделът бе избран и от Пленума на ВСС и бе приета пътна карта за реорганизация на съдебните структури на окръжно и апелативно ниво. Както е известно целите на реформата са изравняване на натовареността,

специализация на съдиите и създаване на по – големи възможности за кариерното им израстване. Реализирането на тези цели би допринесло за нормалното функциониране на системата и до постигане на по – добри резултати в работата на съдилищата. Доколкото реализирането на избрания модел № 4 е на сравнително ранен етап, не мисля, че към момента бих могла да прогнозирам дали първата от поставените цели ще бъде постигната във всички съдебни райони. Относно специализацията на съдиите считам, че същата е необходима, но не е налице пълна яснота по въпроса как ще бъде постигната в малки съдилища, в които са утвърдени две или три щатни бройки за магистрати, след трансформиране на тези съдилища в териториални отделения, в които съобразно нормата за натовареност ще работят един, двама или трима съдии. Тъй като моделът предвижда преместване на съдии от районни в окръжни съдилища и съответно от окръжните съдилища в апелативните, то при реализирането му първоначално ще са налице условия за кариерно развитие на част от магистратите от посочените съдилища. Избраният модел № 4 предвижда радикална реформа в структурата на районните, окръжните и апелативните съдилища и съответно промяна на родовата подсъдност. Реформата би следвало да бъде извършена по начин, който да гарантира достъпа до правосъдие и като се отчетат спецификите на съдебните райони, включително: икономическо развитие, географски особености, инфраструктура, възможност за ползване на обществен транспорт, възраст и икономическа активност на населението, интернет свързаност и др. Считам, че възможностите за извършване на част от процесуалните действия по делата по електронен път до известна степен биха решили този проблем. Реализирането на избрания модел № 4 ще изисква и множество законодателни промени.

2. Смятате ли, че избраните административни ръководители следва да преминават обучение по Кодекса за етично поведение на българските магистрати, с оглед на правилата за тях разписани в него?

Нормите на Кодекса за етично поведение на българските магистрати следва да се познават и спазват от всички магистрати в Република България. Считам, че наличието на специални правила в Раздел III от кодекса за етичното поведение на административните ръководители, не обосновава необходимост от провеждане на специално обучение, тъй като същите са достатъчно ясни.

3. Каква е ефективността на етичните комисии по места в органите на съдебната власт според Вас?

Към момента съставът на РС – Омуртаг не позволява сформирание на етична комисия в съда. Етична комисия е сформирана в ОС – Търговище. Считам, че същата винаги стриктно е осъществявала своите правомощия и съответно е ефективна.

4. Как административният ръководител може да бъде полезен на съдията – наставник?

Доколкото в РС – Омуртаг не е утвърдена бройка за младши съдия и след влизане в сила на разпоредбата на чл.259, ал.2 от ЗСВ не са встъпвали в длъжност новоназначени съдии, не се е налагало и да бъдат определяни съдии – наставници по реда на чл. 242, ал. 1 от ЗСВ и чл.259, ал. 2 от ЗСВ. Дейността на съдиите – наставници е регламентирана от правилата приети на основание чл. 242, ал. 2 от ЗСВ, с Решение по т.11 по Протокол № 34 от проведено на 12.09.2017 г. заседание на Съдийската колегия на ВСС. Правомощията на административния ръководител са уредени в чл. 7 и чл. 9 от правилата.

5. Какво е Вашето мнение за единната информационна система на съдилищата?

Районен съд – Омуртаг е един от пилотните съдилища, в които беше внедрена ЕИСС – на 25.06.2020 г. Преди въвеждането на системата беше проведено кратко обучение на съдиите и съдебните служители в тестова среда, което беше крайно недостатъчно. След започване на работа със системата в реална среда затрудненията бяха много – системата беше доста бавна, изискваше се преминаване на множество последователни стъпки до постигане на даден резултат, не работеха част от функционалностите, липсваше възможност за въвеждане и обработване на актове постановени в съответствие с процесуалните закони и др. Впоследствие бяха извършени множество актуализации, вследствие на които донякъде се подобри работата със системата, но и към настоящия момент е необходимо да бъдат извършени още множество промени, за да постигне синхронизиране на ЕИСС с реалния работен процес в съдилищата. Налице са проблеми с модул „Статистика“ /не може да бъде извлечена статистическа информация за всички видове въведени данни./. Не се отчита реално натовареността на съдиите и съответно на съда. Липсват възможности за администриране на дело в ЕИСС,

по което не са изчерпани всички възможности за отвод. Не се променя автоматично статуса на делата и съдебните заседания. Въпреки срещаните и понастоящем проблеми при работата с ЕИСС считам, че се наблюдава положителна тенденция от страна на разработчика за отстраняване на проблемите и оптимизиране на работния процес.

6. СК на ВСС прие Концепция за въвеждане на задължителна медиация по някои видове дела. Смятате ли, че подобно предложение би спомогнало за утвърждаване на медиацията като алтернативен способ за решаване на спорове?

Медиацията е нормативно регламентирана като алтернативен метод за решаване на спорове от гражданскоправен характер още от края на 2004 г. Въпреки предимствата на метода за бързо и цивилизовано разрешаване на тези спорове страните по тях и до момента рядко ги решават чрез медиация. Поради това обстоятелство, считам, че въвеждането на задължителна медиация по някои видове дела би спомогнало за утвърждаването ѝ като алтернативен способ за решаване на гражданскоправни спорове. В този смисъл са и визираните в концепцията цели на същата. Същевременно третият от посочените в Раздел II от концепцията принципи гарантира запазването на доброволния характер на медиацията. Мисля, че предвиденото пилотното въвеждане на задължителна медиация по изброените в концепцията видове дела в посочените съдилища е удачно, тъй като действително липсва създадена инфраструктура за провеждане на процедури по медиация във всички съдебни райони на този етап, а и анализа на постигнатите резултати в пилотните съдилища би допринесъл за извършване на преценка относно реализирането на поставените цели.

7. На стр. 7-8 от Вашата концепция посочвате обстоятелствата, които водят до реално увеличаване на натоварването на магистратите в РС – Омуртаг, но казвате, че „допълнителното натоварване не се отчита по никакъв начин.“ Считате ли, че с въвеждането на ЕИСС посоченият от Вас проблем може да бъде разрешен изцяло или отчасти?

Предвид обстоятелството, че към момента са налице проблеми при отчитането въобще на натовареността на съдиите в ЕИСС и факта, че не е предвидена възможност за отбелязване като допълнително натоварване на съдиите на визираните дейности в представената от мен концепция, които на

практика водят до увеличаване на натовареността, не мисля, че въвеждането на ЕИСС води до решаване на проблема.

8. На стр. 18 от Вашата концепция говорите за необходимостта съдебните заседатели да преминават през периодични обучения „особено след изменения и допълнения на НПК“ и казвате, че смятате да въведете такива. Как по – конкретно виждате провеждането на такива обучения? През 2016 г. от БИПИ бяхме предложили въвеждането на ситуационни тестове за съдебните заседатели, което беше възприето от НИП. Смятате ли, че подобен подход е подходящ за периодичните обучения?

Изтъкнатото в изготвената от мен концепция относно необходимостта от провеждане на периодични обучения на съдебните заседатели се базира на опита, който имам като съдия разглеждащ наказателни дела от общ характер. Съдебните заседатели са равнопоставени участници в съдебния състав разглеждащ наказателни дела от общ характер за тежки престъпления и като такива следва да имат необходимите познания относно своите права и задължения, както и относно основните понятия на материалното наказателно право и относно наказателния процес. Съдебните заседатели не са юристи и именно поради това считам, че е необходимо същите да преминават периодични обучения, с оглед обезпечаване пълноценното им участие в работата на съдебния състав, като представители на обществото. Запозната съм с изготвената от БИПИ Методология за първоначално обучение на съдебни заседатели и предложения в методологията ситуационен тест /Приложение 3/. Считам, че този подход би бил подходящ и за периодични обучения на съдебните заседатели, тъй като самото провеждане на такива тестове и коментиране на въпросите би довело до подобряване познанията на съдебните заседатели относно наказателния процес, спазването на реда в съдебната зала, правата им, а също е задълженията, които имат като участници в състава на съда.

9. Какви са към момента възможностите за осигуряване на самостоятелна сграда за съда?

Липсата на собствена сграда е проблем на Районен съд – Омуртаг от много години. Този проблем е изтъкван във всички отчетни доклади за предходни периоди. Търсени са възможности за решаването му през годините. Два пъти е предоставяно право на строеж върху урегулирани поземлени имоти, общинска собственост, но и в двата случая същото не е

реализирано и понастоящем върху имотите са построени други обекти. Съществувала е и възможност за закупуване на сграда подходяща за съдебна палата, но и тази възможност не е реализирана и сградата е закупена от друго лице. Поради тези обстоятелства и липсата на други възможности към момента, не е налице възможност за осигуряване на собствена сграда на съда на този етап.

С уважение:

/Невяна Захариева/